

6.1.2. Cvičení z českého jazyka

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět Cvičení z českého jazyka se vyučuje v 7. a 8. ročníku s jednohodinovou dotací. Věnuje se upevňování a rozšiřování učiva v oblasti Komunikační a slohové výchovy a Jazykové výchovy. Školní vzdělávací program ZŠ Jenišovice podporuje i operativní zohledňování specifických vzdělávacích potřeb žáků. Výuka je realizována zpravidla v budově školy, popř. v učebně PC.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Cvičení z českého jazyka

Učitel:

- Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jazykovou, komunikační a slohovou výchovou.
- Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků, tiskoviny volí přednostně z regionu školy.
- Volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků o mateřský – český jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků.
- Vede žáky k používání jazykových příruček.
- Při zadávání slohových prací přihlíží k zájmům žáků a k aktuálním otázkám regionu.
- Nepřeceňuje význam pravopisu, volí jevy základní.
- Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností.
- Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva.
- Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.

Žák:

- Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu.
- Pracuje s vlastními chybami.
- Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě.
- Využívá automatické opravy textu prostřednictvím ICT a zná jejich omezení.
- Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování.

KOMPETENCE K UČENÍ	- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost – připravujeme je na celoživotní učení. - Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). - Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. - Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. - Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT“ analýza. - Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. - Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. - Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. - Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a své školy na veřejnosti. - Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
KOMUNIKACE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. - Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, občanskými sdruženími apod.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.

	- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- Žáci využívají digitální technologie v rámci přípravy na výuku, při tvorbě prezentací a k vyhledávání informací, například v online katalozích (Pravidla českého pravopisu). - Pracují s online programy na procvičení pravopisu, zlepšují čtenářskou gramotnost. - Navozujeme různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváříme příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky.

Cvičení z českého jazyka - 7. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy, vazby
Žák: Pracuje se základními jazykovými příručkami, uvědomí si jejich důležitost.	1. Úvod do studia češtiny Jazykové příručky	
Ovládá v praxi pravopisné jevy související se slovotvornou, morfologickou a syntaktickou látkou daného ročníku a ročníků minulých, a to: skupiny hlásek, zdvojené souhlásky, skupiny bě, pě, vě, mě a konkurenční varianty, předpony s-/z- a předložky s/z, psaní i/y ve vyjmenovaných slovech, přídavných jménech, v koncovkách podle vzorů a v případech shody přísudku s podmětem, velká písmena ve jménech vlastních, pravopisné spřežky, psaní čárky v několikanásobných větných členech, v souvětí	2. Ortografie	
Zná podstatu slovního přízvuku. Využívá tohoto poznatku při interpretaci textů a recitaci. Klade správně slovní přízvuk v češtině. Zná podstatu větné melodie. Vhodně klade pauzy a volí tempo mluveného projevu.	3. Hláskosloví Slovní přízvuk Zvuková stránka věty	
Orientuje ve slovních druzích, dokáže je určovat (za pomoci příruček i v nepříliš komplikovaných přechodných jevech).	4. Morfologie Druhy slov	
Orientuje se ve stavbě české věty. Rozeznává základní větné členy a rozvíjející větné členy a dokáže je ve větě určit. Rozeznává větu jednoduchou a souvětí.	5. Syntax Stavba větná Větné členy	

Tvoří věty podle zásad české syntaxe.	Věta jednoduchá a souvětí Tvoření vět	
Zná funkci a základní slohové/jazykové náležitosti vypravování. Identifikuje tento slohový útvar v textu. Dokáže vytvořit prosté vypravování ústní i psané s využitím dějových sloves, popisných pasáží, chronologického kompozičního postupu. Pokusí se o vypravování s prvky uměleckého stylu (nikoli povinně).	6. Stylistika Vypravování	
Rozlišuje popis prostý, odborný a umělecký a popis dynamický a statický. Zná funkci a základní slohové/jazykové náležitosti všech druhů prostého popisu. Identifikuje tento slohový útvar v textu. Dokáže vytvořit ústně i písemně prostý popis všech druhů, tj. statický i dynamický, osoby, předmětu, děje a pracovního postupu. Pokusí se o popis s prvky uměleckého stylu (nikoli povinně).	Popis	
Dokáže se v zásadě spisovným, kultivovaným jazykem vyjádřit k určitému problému nebo ho sám prezentovat.	Mluvní cvičení, diskuse, prezentace a obhajoba názorů	

Cvičení z českého jazyka - 8. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy, vazby
Žák: Pracuje se základními jazykovými příručkami, uvědomí si jejich důležitost.	1. Úvod do studia češtiny Jazykové příručky	
Ovládá v praxi pravopisné jevy související se slovo tvornou, morfologickou a syntaktickou látkou daného ročníku a ročníků minulých, a to: skupiny hlásek, zdvojené souhlásky, skupiny bě, pě, vě, mě a konkurenční varianty, předpony s-/z- a předložky s/z, psaní i/y ve vyjmenovaných slovech, přídavných jménech, v koncovech podle vzorů a v případech shody přísudku s podmětem, velká písmena ve jménech vlastních, pravopisné spřežky, psaní čárky v několikanásobných větných členech, v souvětí	2. Ortografie	
Zná podstatu slovního přízvuku. Využívá tohoto poznatku při interpretaci textů a recitaci. Klade správně slovní přízvuk v češtině. Zná podstatu větné melodie. Vhodně klade pauzy a volí tempo mluveného projevu.	3 . Hláskosloví Slovní přízvuk Zvuková stránka věty	
Orientuje se ve slovních druzích, dokáže je určovat (za pomoci příruček i v nepříliš komplikovaných přechodných jevech).	4. Morfologie Druhy slov	
Orientuje se ve stavbě české věty. Rozeznává základní větné členy a rozvíjející větné členy a dokáže je ve větě určit. Rozeznává větu jednoduchou a souvětí.	5. Syntax Stavba větná Větné členy	

Tvoří věty podle zásad české syntaxe.	Věta jednoduchá a souvětí Tvoření vět	
Zná funkci a základní slohové/jazykové náležitosti vypravování. Identifikuje tento slohový útvar v textu. Dokáže vytvořit prosté vypravování ústní i psané s využitím dějových sloves, popisných pasáží, chronologického kompozičního postupu. Pokusí se o vypravování s prvky uměleckého stylu (nikoli povinně).	6. Stylistika Vypravování	
Rozlišuje popis prostý, odborný a umělecký a popis dynamický a statický. Zná funkci a základní slohové/jazykové náležitosti všech druhů prostého popisu. Identifikuje tento slohový útvar v textu. Dokáže vytvořit ústně i písemně prostý popis všech druhů, tj. statický i dynamický, osoby, předmětu, děje a pracovního postupu. Pokusí se o popis s prvky uměleckého stylu (nikoli povinně).	Popis	
Dokáže se v zásadě spisovným, kultivovaným jazykem vyjádřit k určitému problému nebo ho sám prezentovat.	Mluvní cvičení, diskuse, prezentace a obhajoba názorů	